

PREVENCIJA RAKA GRLIĆA MATERICE

OSNOVNA PORUKA ŽENAMA: rak grlića materice je maligna bolest koja se može sprečiti!!!

Rak grlića materice predstavlja javnozdravstveni problem u Srbiji. Kod nas je i dalje vrlo visoka stopa oboljevanja od ove bolesti. Naročito zabrinjava podatak da se Srbija nalazi u grupi evropskih zemalja sa najvišom stopom oboljevanja i umiranja kada je ova bolest u pitanju.

Invazivni karcinom grlića materice je oboljenje koje se može uspešno lečiti, jer ima dug preinvazivni period, pa je moguće organizovati efikasan skrining.

Prevenција raka grlića materice obuhvata:

1. primarnu prevenciju
2. sekundarnu prevenciju
3. tercijarnu prevenciju

PRIMARNA PREVENCIJA podrazumeva sprečavanje HPV infekcije, koji predstavljaju jednu od najčešće prenosivih polnih bolesti. U Srbiji su registrovane dve vakcine protiv HPV : dvovalentna (16 i 18) i kvadrivalentna (6,11,16,18). Dvovalentna vakcina je registrovana za primenu kod osoba ženskog pola uzrasta 9-25 godina. U našoj zemlji ova vakcina je još uvek na nivou preporuke tj. Nije uvršćena u obaveznu vakcinaciju.

SEKUNDARNA PREVENCIJA: podrazumeva skrining koji obuhvata citološki nalaz, HPV tipizaciju, kolposkopiju i biopsiju. Skriningom su obuhvaćene žene koje nemaju simptome bolesti.

TERCIJARNA PREVENCIJA podrazumeva tretman tj. lečenje

Citološki pregled cervikalnog bris poznatiji kao Papa test, najvažniji je deo skrininga i kontroliše se jednom godišnje kod pacijentkinjamladih od 30 godina života i pacijentkinja sa povišenim rizikom od oboljevanja.

Više od 99% karcinoma grlića materice sadrži jedan ili više genotipova HPV virusa povezanih sa razvojem raka (50-60% HPV tip 16, 10-20% HPV tip 18).

Rizik HPV infekcije raste 3% sa svakim novim seksualnim partnerom. Prenos infekcije ostvaruje se direktnim kontaktom.

Faktori rizika koji potpomažu na stanak infekcije su: prisustvo lokalne traume, rano stupanje u seksualne odnose, veći broj partnera, pušenje, primena kontraceptivnih pilula, imunodeficijenta stanja.

S obzirom na široku rasprostranjenost virusa u populaciji, velika je mogućnost zaraze. Upotreba KONDOMA ne pruža potpunu zaštitu od infekcije ali se svakako preporučuje jer značajno smanjuje mogućnost prenosa HPV infekcije.

Svaka žena treba da razmišlja o svom reproduktivnom zdravlju i da u toku godine odvoji dan kada će posetiti svog ginekologa i iskoristiti neku od dostupnih mogućnosti prevencije.

Dr Ivana Brkić-Skular

Specijalista ginekologije i akušerstva